

Manimalisrapporten 2009

Margareta Håkanson
Leg sjukgymnast, doktorand
Projekt Djur och människors hälsa
SLU

manimalis

Manimalisrapporten 2009

Faktaunderlaget med statistik om sällskapsdjuren i Sverige, forskningsammanfattning IAHAIO 2007, exempel från praktiken, nordisk forskning, intresseorganisationer, utbildningar och litteraturhänvisningar

Ni får höra om

- Djurkontakt är en universell, naturlig och grundläggande mänsklig rättighet
- Djurkontakt kan minska den onödiga ohälsan
- Djurkontakt kan vara en resurs för att minska ojämlikhet i hälsa

Djurkontakt är en universell, naturlig och grundläggande mänsklig rättighet

Direkta effekter av djurkontakt

- Beröring
Minskar stress
Stimulerar återhämtning
- Samhörighet

Indirekta effekter av djurkontakt

Livsstil

Sociala nätverk
Motivation
Miljöfaktor

Många berörs

- Vart 4' e hushåll har sällskapsdjur
- Långt fler utövar djurrelaterade fritidsaktiviteter
- Familjen är ofta engagerad i häst och hundsport

Häst

- Mest fritids/ridhästar, men trav och bruks ingår också
- Största sport bland flickor ca 500 000 utövare
- 85 % av dessa är kvinnor
- Största enskilda fritidsaktivitet för funktionshindrade med 4000 utövare

Antal sällskapsdjur i Sverige

Djurslag	Antal <small>källa SCB och Jordbruksverket (häst)</small>	Hushåll
Katt	1 256 000	16,8 %
Hund	729 000	12,8 %
Häst	283 000	Uppgift saknas
Gnagare	176 523	Anger antal hushåll
Akvarium	173 043	Anger antal hushåll
Fåglar	82 252	Anger antal hushåll
Sköldpadda	10 950	Anger antal hushåll
Reptil	15 072	Anger antal hushåll

Omsättning katt, hund och smådjur

Källa HUI

<i>År</i>	<i>2004</i>	<i>2008</i>
Inköp av djur, djurmat och andra djurprodukter	4 073	5 039
Djurmediciner	183	209
Veterinärtjänster	985	2 112
Försäkringar	670	1 276
Avel och registrering	115	115
Summa miljoner kronor	6 026	8 751

Omsättning övriga djurslag

- Hästsektorns omsättning är 45 miljarder
- Zoofackhandeln omsätter ca 2,5 miljarder

Förändringar

- Svenska hushållens kostnader för inköp av hund, katt och smådjur har ökat med 45 procent på fyra år.
- Den största ökningen försäkringar 90 procent.
- Inköp av djur och djurmat samt kringutrustning har ökat med 24 procent.
- Veterinär- och övriga tjänster har ökat med 114 procent.

Några nyheter sedan Manimalisrapporten 2005

- Assistanshundar en statlig angelägenhet
- Katters status höjs
- Stärkt djurskydd för hundar och hästar, fåglar och fiskar

Lagligt stöd för att ges möjlighet att
"utöva ett naturligt beteende" Djurskyddslagen

Djurkontakt kan minska den
onödiga ohälsan

Onödig ohälsa

Personer med funktionshinder har sämre hälsa än vad som kan förväntas med hänsyn till funktionshindret

Kvinnor med rörelseproblem har högst ohälsotal

För unga kvinnor är djur särskilt hälsofrämjande

Hundägare har en mer aktiv livsstil, bättre hälsotillstånd, lägre medicinkonsumtion och söker läkare mindre ofta än icke hundägare.

Hundar motiverar till motion vid program mot fetma och övervikt

Studier om hundar

- Hjälpmedel
- Självmordsprevention
- Reducerat medicinbehov vid demens
- Arbetsträningsprogram för psykiskt funktionshindrade
- Integration

Studier om hästar

- Ridning påverkar immunförsvaret
- Sänker ångestnivån
- Sänker stressnivån
- Är holistisk rehabilitering
- Övar ledarskap
- Minskar ångest och smärta

Djurkontakt utvecklar empatisk förmåga

- Aggressivitet minskar
- Våldsbeteende avtar
- Affektreglering ökar
- Ökad social kompetens
- Ökad omsorg om andra

Fritidsintresse o integrering

- Behandling leder till fritidsaktivitet
- Meningsfulla arbetsmoment
- Meningsfulla aktiviteter
- Möjlig arbetsträning
- Anpassningsbart från liten till full arbetsförmåga

Tvärdisciplinär forskning om både människor och djur

Folkhälsa

Idrott

Epidemiologi

Rehabilitering

Arbetsterapi

Fysioterapi

Omvårdnad

Specialpedagogik

Pedagogik

Psykologi

Fysiologi

Etologi

Smittskydd

Djurhälsa

Veterinära discipliner

Mm mm

Svensk forskning

- Saknar nationellt forskningsprogram
- Grundforskning: fysiologisk djur- och humanforskning
- Hästar: SLU + humanvård + pedagogik
- Hundar: SLU + humanvård
- Djurvälstånd och humant välbefinnande

Sällskapsdjuren är en resurs för ökad jämlikhet i hälsa!

manimalis

Direkt relevanta folkhälsomål

- 1 Delaktighet och inflytande
- 3 Trygga och goda uppväxtvillkor
- 4 Ökad hälsa i arbetslivet
- 6 En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
- 9 Ökad fysisk aktivitet

Meningsfulla uppgifter vid djurskötsel, en resurs vid

- Daglig verksamhet
- Arbetsträning
- Anpassat arbete

Foto Vanja Sandgren

Folkhälsopolitiken skall särskilt inriktas mot att
förbättra hälsan för de grupper som är mest
utsatta för ohälsa

Källa FHI

Vi saknar

- Nationell värdering av hälso nyttan av sällskapsdjur
- Nationell strategi för tvärdisciplinär forskning om samspelet människa djur
- Modellverksamheter tex ridterapicentra och utvecklingscentra för djurassisterade verksamheter

Vi har redan..

- Intresserade ridskolor och ridklubbar samt hästföretag
- Kvalitetskrav för verksamheter Hästunderstödd terapi
- Certifiering av terapeuter för Hästunderstödd terapi

Vi har redan..

- Vårdhundsutbildning med certifiering
- Assistanshundutbildning med certifiering
- Viss djurunderstödd vård, rehabilitering och dagliga verksamheter
- Växande behov av hunddagis mm mm

Sällskapsdjur kan främja hälsa, minska ohälsa och bidra till att vi uppnår folkhälsomålen!

Levande exempel i Manimalisrapporten

- Epilepsihund
- Ledarhund och elitidrott till häst
- Fritidsridning som egenvård vid MS
- Vårdhund vid hjärnskaderehab och demensboende

Levande exempel i Manimalisrapporten

- Lågstadieundervisning i livskunskap
- Missbruksvård med hundträning
- Psykiatrisk rehabilitering med häst
- Ridklubben som integrerar
- Hunddagis en anpassad arbetsplats

Sammanfattning

- Djurkontakt är en universell, naturlig och grundläggande mänsklig rättighet
- Sällskapsdjur kan minska den onödiga ohälsan
- Sällskapsdjur kan vara en resurs för att minska ojämlikhet i hälsa

Manimalisrapporten 2009

Fakta underlaget med statistik om sällskapsdjuren i Sverige, forsknings-sammanfattning IAHAIO 2007, exempel från praktiken, nordisk forskning, intresseorganisationer, utbildningar och litteraturhänvisningar

Tack för ordet!